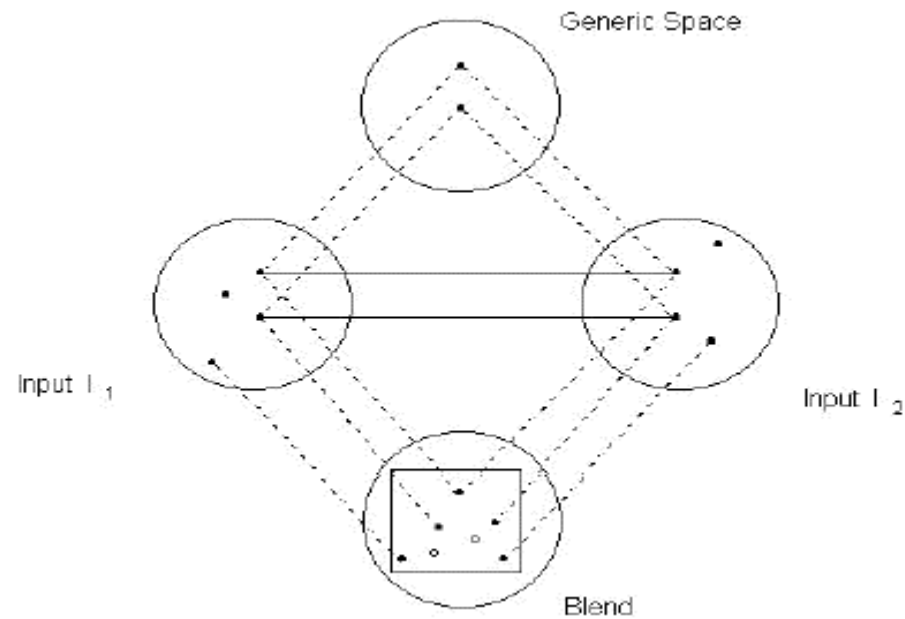

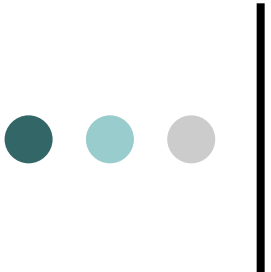
Językoznawstwo kognitywne

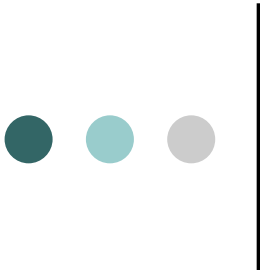
Językoznawstwo kognitywne. Geneza (1)

- Sprzeciw wobec koncepcji Chomsky'ego: składniocentryzmu, formalizmu, abstrakcyjności, oderwania od rzeczywistych wypowiedzi językowych, twierdzenia o niezależności komponentów języka i modułów umysłu.
- „Wojny językoznawcze” (*Linguistic Wars*), semantycy generatywni (m. in. G. Lakoff).
- Autorytet i osobowość Chomsky'ego: mistrz i wyznawcy (akolici, zeloci itd.).

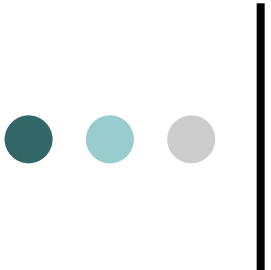
Językoznawstwo kognitywne. Geneza (5)

- „Druga rewolucja kognitywna”, rozwój neuronauk (neurobiologia, neurofizyka, biochemia, neuropsychologia, neurofilozofia?)
- **Umysł = mózg**: nie jest komputerem, jest znacznie bardziej skomplikowany, różnorodny i wyrafinowany.
- Umysł (mózg) jest **ucieleśniony** (*embodied*) i zanurzony w interakcji społecznej (*embedded*).

Językoznawstwo kognitywne. Podstawowe założenia (1)

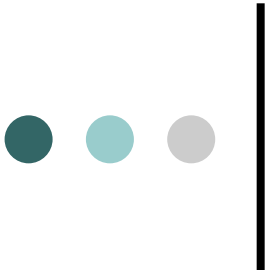
Językoznawstwo transformacyjno-generatywne	Językoznawstwo kognitywne
Mentalizm	
Prymat składni	Prymat semantyki
Niezależność składni, semantyki i fonologii	Powiązania pomiędzy składnią, semantyką, fonologią
Zdolność językowa jako odrębny moduł umysłu	Zdolność językowa bazuje na innych zdolnościach poznawczych (jak np. percepcja, kategoryzacja)
formalizm	funkcjonalizm
„Kognitywizm racjonalistyczny”	„Kognitywizm empiryczny”

Językoznawstwo kognitywne.

Podstawowe założenia (2)

- Język nie stanowi autonomicznego modułu umysłu, lecz integralną część ludzkiego poznania, bazuje na innych zdolnościach poznawczych (percepcji, kategoryzacji, pamięci itd.). W jego badaniach należy zatem wykorzystywać dorobek innych nauk kognitywnych.
- Poznanie (a więc także język) nie jest operowaniem na formalnych (pustych) symbolach, lecz ma charakter wyobrażeniowy. Opiera się na codziennym doświadczeniu zmysłowym.
- W badaniach nad językiem nie należy tworzyć abstrakcyjnych konstruktów teoretycznych, lecz opierać się na dostępnych danych językowych.

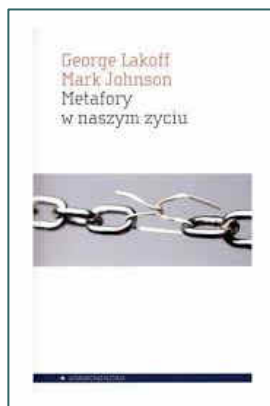

Językoznawstwo kognitywne. Podstawowe założenia (3)

Językoznawstwo kognitywne nie stanowi jednolitej teorii, raczej określony **paradygmat** nauki o języku. Zalicza się do niego m. in. następujące teorie:

- Teoria metafory pojęciowej (G. Lakoff, M. Johnson),
- Gramatyka kognitywna (R. Langacker),
- Gramatyka konstrukcji (Ch. Fillmore),
- Teoria przestrzeni mentalnych i amalgamatów pojęciowych (G. Fauconnier, M. Turner),
- Semantyka pojęciowa (J. Taylor, R. Jackendoff, L. Talmy, A. Wierzbicka),
- Rozważania filozoficzne (G. Lakoff, M. Johnson),
- Teoria literatury (M. Turner).

Teoria metafory pojęciowej (1)

- George Lakoff, Mark Johnson, „Metafory w naszym życiu” (*Metaphors we live by*, 1980).
- „Istotą metafory jest rozumienie i doświadczanie pewnego rodzaju rzeczy w terminach innej rzeczy”.
- Metafora nie jest wyłącznie zjawiskiem językowym, ale przede wszystkim pojęciowym, i jako taka stanowi istotny aspekt ludzkiego poznania.

Teoria metafory pojęciowej (2)

- TEORIE NAUKOWE TO BUDOWLE:
moja teoria była konstruowana wiele lat, ta teoria ma solidne fundamenty, najnowsze badania wstrząsnęły podstawami jego teorii, pod wpływem krytyki cała jego teoria runęła itd.

- ARGUMENTACJA TO WOJNA:
wszcząłem z nim spór, przypuściłem frontalny atak na jego koncepcję, potykałem się z nim na różnych konferencjach, zaatakował moje poglądy, wycofał się ze swoich twierdzeń, chwilowo zawarliśmy rozejm itd.

Teoria metafory pojęciowej (3)

- Struktura metafory pojęciowej: domena źródłowa – domena docelowa.
- **Domena źródłowa** (np. BUDOWLE, WOJNA) jest prostsza poznawczo, tzn. bliżej związana z codziennym doświadczeniem fizycznym człowieka.
- **Domena docelowa** (np. TEORIE NAUKOWE, ARGUMENTACJA) jest bardziej abstrakcyjna.
- Metafora pozwala nam myśleć (i mówić) o sprawach wykraczających poza nasze fizyczne doświadczenie, od którego wywodzi się nasze poznanie.

Metafora pojęciowa a prawo (1)

- „Ustawa nie ma mocy wstecznej, chyba że to wynika z jej brzmienia lub celu” (art. 3 k.c.).
- „Jeżeli zniesienie współwłasności następuje na mocy orzeczenia sądu (...)” (art. 212 k.c.).
- „Skazanie ulega zatarciu z mocy prawa z upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby” (art.. 76 k.k.).
- „Przepis utracił moc”.
- **OBOWIAZYWANIE TO SIŁA FIZYCZNA.**
- Akty prawne mogą zyskiwać „moc”, tracić „moc”, pozostawać w „mocy”. Jedne akty prawne mają większą „moc” niż inne.

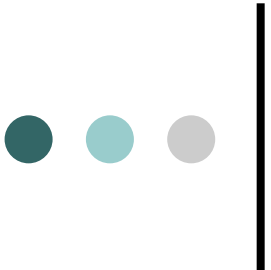
Metafora pojęciowa a prawo (2)

- Prawo (ustawa) „stanowi”, „określa”, „przewiduje”, „zastrzega”, „przyznaje”, „wymaga”, „uzależnia”, „zwalnia”, „uznaje”, „nakazuje”, „wiąże”, „wyłącza” itd.
- Prawo (ustawa) pełni semantyczną rolę uczestnika, który umyślnie inicjuje i przeprowadza działania mające wpływ na otoczenie (tzw. agens).
- PRAWO TO OSOBA
- Jakie mogą być historyczne źródła tej metafory?

Metafora pojęciowa a prawo (3)

- OBOWIĄZEK TO CIĘŻAR FIZYCZNY, np. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).
- POSTĘPOWANIE KARNE TO POŚCIG, np. ściganie, organy ścigania, podejrzany się ukrywa, list gończy.
- MORALNOŚĆ TO RACHUNKOWOŚĆ, np. prawo karne i wymiar sankcji,
- SPÓŁKA TO OSOBA, osobowość prawna,
- POWINNOŚĆ TO BYT – opisowa forma gramatyczna przepisów.
- Inne...

Inne zdolności wyobrażeniowe. Metonimia

- **Metonimia** – wykorzystanie pewnego powszechnie zrozumiałego i łatwo dostrzegalnego aspektu danego zjawiska w celu wskazania na jego inny aspekt (przesunięcie profilu wyrażenia).
- *Biały Dom milczy* (miejsce za instytucję lub osoby),
- *Moja grupa nie idzie na zajęcia* (całość za części składowe).
- *Zarysowałem samochód* (część za całość).
- *Jan jest drugim Einsteinem* (znana osoba za jej cechy).

Metonimia a prawo

- „Czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna” (art. 58 k.c.) – *ustawa* zastępuje pojęcie prawa w ogóle.
- **Substantywizacja wyrażeń przymiotnych** – *oskarżony, skazany, uprawniony* w tekstach prawnych stanowią rzeczowniki a nie imiesłowy przymiotnikowe (*on jest oskarżonym*, a nie: *on jest oskarżony*) .
- Prawna doniosłość relacji, które są przez nie profilowane powoduje, że zamiast orzekać je o osobach, prawodawca „podstawia” je za te osoby. Tym samym zyskują profil rzeczowników i pełnią funkcję desygnującą, choć nie towarzyszy temu zmiana formy gramatycznej.

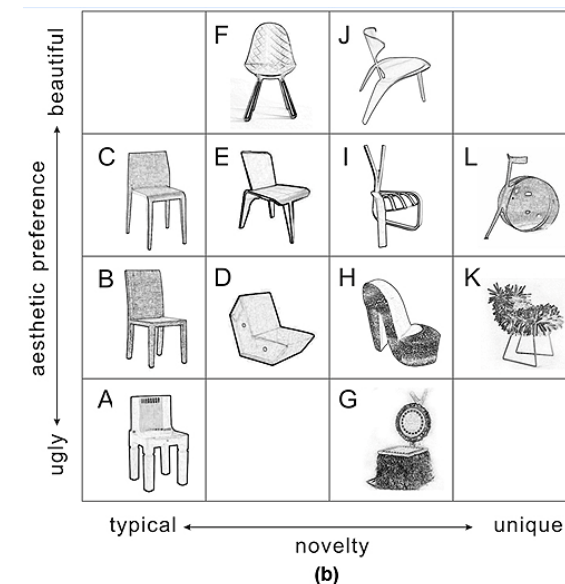
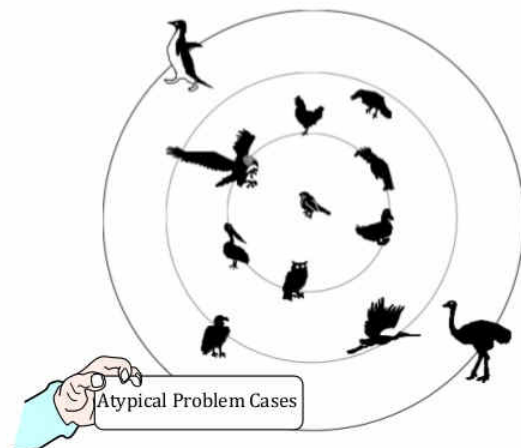
Teoria prototypów (1)

- Odkrycia psychologiczne i antropologiczne z lat 70-tych XX w. (Eleanor Rosch, William Labov) dotyczące mechaizmu kategoryzacji.
- Klasyczna teoria kategoryzacji (Arystoteles): o przynależności do kategorii decyduje zespół cech koniecznych i wystarczających, np. KAWALER = [+ludzki] [+męski] [+dorosły] [-żonaty].
- Czy papież jest kawalerem? A mistrz Jedi?
- W procesie kategoryzacji nie da się abstrahować od cech przygodnych, od kontekstu, od funkcji itd.

Teoria prototypów (2)

- Wróbel jest „lepszym” okazem ptaka niż „kiwi”, krzesło stołowe jest „lepszym” okazem krzesła niż fotel bujany.
- Teoria prototypów: o przynależności do kategorii decyduje podobieństwo do okazu centralnego (prototypu).
- Przynależność do kategorii jest stopniowalna.
- Granice kategorii są rozmyte.

Teoria prototypów (3)

- Kategoria gier: jakie wspólne cechy posiadają: piłka nożna, szachy, ruletka, pasjans, gra w chowanego itd.?
- Ludwig Wittgenstein – **koncepcja podobieństwa rodzinnego** (*family resemblance*): „Tak właśnie splatają się i krzyżują rozmaite podobieństwa członków jednej rodziny: wzrost, rysy twarzy, kolor oczu, chód, temperament, itd., itd.”

Teoria prototypów a prawo (1).

- Interpretacja przepisu: „*using a firearm (używając broni palnej) during and in relation to a drug trafficking crime*”.
- Czy oskarżony *używał broni palnej*, jeżeli próbował wymienić ją za narkotyki? Jeżeli trzymał ją w bagażniku samochodu podczas zakupu narkotyków?
- Sąd Najwyższy USA: tak, ponieważ według słowników *użyć* ma bardzo szeroki zakres znaczeniowy.
- Zdania odrębne: nie, ponieważ zwykłe znaczenie wyrażenia *użyć broni* oznacza użycie jej jako broni.

Teoria prototypów a prawo (2).

- Interpretacja przepisu: „nosi broń, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu...” (art. 18 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji).
- Skarżący, w stanie po użyciu alkoholu, wiózł zabezpieczoną i rozładowaną broń w samochodzie.
- Wg internetowego słownika języka polskiego PWN **nosić** oznacza:
  1. «*trzymając coś w rękach, na plecach lub w inny sposób, chodzić z tym*»
  2. «*mieć coś przy sobie*»
  3. «*mieć coś na sobie, np. jako ozdobę*»
  4. «*być ubranym w coś, chodzić w czymś*»
  5. «*mieć jakąś cechę*»
- Sąd: „Słowo «nosić» nie może być interpretowane wyłącznie dosłownie”.

Teoria prototypów a prawo (3).

- Prawo jest z założenia narzędziem do kategoryzowania rzeczywistości. Ustawy można postrzegać jako niezwykle rozbudowane definicje, a rolą sędziów jest odnosić te definicje to rzeczywistości.
- „Jeżeli sprawca rozboju posługuje się bronią palną, nożem lub innym podobnie niebezpiecznym przedmiotem” (art. 280 § 2 k.k.). Co jest „**innym podobnie niebezpiecznym przedmiotem**”?
- Według utrwalonego orzecznictwa istotna jest „ocena obiektywnych i stałych właściwości przedmiotu, a nie sposób jego użycia” – zespół cech wystarczających i koniecznych (klasyczne ujęcie kategoryzacji).

Teoria prototypów a prawo (3).

- **Tak:** siekiera, tasak, rozbita butelka, kij wykonany na wzór kija bejsbolowego, łom, noga od stołu ze śrubami i elementami ramy stołu, trzonek od siekiery wykonany z włókna szklanego, pies rasy Amstaff, pies rasy Rottweiler, płyta chodnikowa, duży kamień, śrubokręt, nunczako, kabel przewodu elektrycznego podłączony do źródła prądu elektrycznego, gumowa pałka policyjna, metalowa rurka, kastet, młotek, kawałek szkła, butelka po piwie, rozgrzane żelazko.
- **Nie:** buty typu glany okute blachą lub podbite gwoździami, kij, ciężki garnek, popielniczka, drewniany stołek, kufel, drewniany tłuczek, klamka z zaostrzonym metalowym końcem, miotacz gazu pieprzowego, samochód, klucz do wymiany kół, nożyce do cięcia metalu, pałka policyjna typu konfa lub pałka teleskopowa, metalowy pręt, kastet, młotek, kawałek szkła, butelka po wódce, nierozgrzane żelazko.

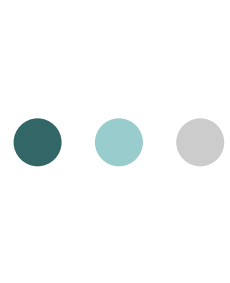
Teoria prototypów a prawo (4).

- Ewidentne efekty prototypowe: niektóre przedmioty znajdują się bliżej centralnego okazu kategorii (prototypu) *niebezpiecznego narzędzia* (którego cechy wyznacza podobieństwo do broni palnej i noża), inne dalej i stąd rozbieżności co do ich zakwalifikowania.
- Inne problemy z art. 280 § 2 k.k.: pojęcie broni palnej (broń gazowa?), pojęcie posługiwania się (próba przecięcia nożem paska torebki?).
- Inne problemy: pojęcie matki („matką dziecka jest kobieta, która je urodziła”) - matka biologiczna, matka genetyczna, surogatka, matka socjologiczna, matka zastępcza, prawdziwa matka...
- Wpływ wiedzy pozajęzykowej, kontekstu sytuacyjnego i oczekiwań interpretatora na kategoryzację.

Gramatyka kognitywna (1)

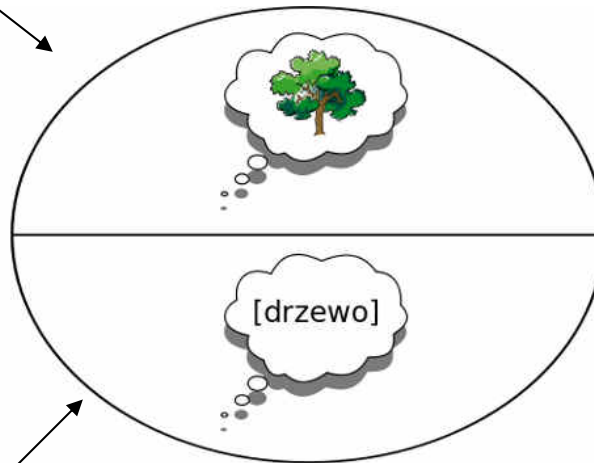
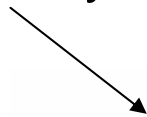
- **Ronald Langacker** (ur. 1942).
- Wybrane dzieła: „Foundations of Cognitive Grammar” cz. I i II (1987 i 1991), „Gramatyka Kognitywna. Wprowadzenie” (2008).
- Gramatyka ma charakter symboliczny i jako taka „jest nie tylko pełna znaczeń, lecz odzwierciedla nasze podstawowe doświadczenia poruszania się, postrzegania i oddziaływania na świat”.
- Gramatyka kognitywna uważana jest za najpełniejszą wizję języka w ramach nurtu kognitywistycznego, łączy poszczególne teorie opracowywane w ramach tego nurtu.

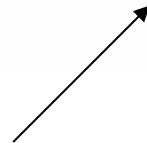
Gramatyka kognitywna (2)

- Aparat teoretyczny:

struktura semantyczna

struktura fonologiczna

struktura symboliczna

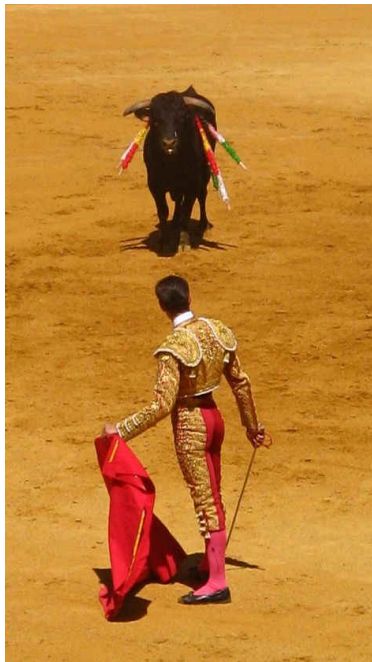

Gramatyka kognitywna (2)

- Każdy rodzaj struktur jest do pewnego stopnia autonomiczny, związek między nimi nie jest całkiem arbitralny (inaczej niż u de Saussure'a).
- Struktury symboliczne to nie tylko pojedyncze wyrazy, ale także elementy mniejsze (np. *drzewn-*) i większe (np. *samotne drzewo*).
- Struktury mogą być schematyczne lub skonkretyzowane (np. *samotne drzewo* → *przymiotnik + rzeczownik* → *grupa nominalna*).
- Gramatyka to zespół schematycznych struktur symbolicznych (znaczących), nie jest potrzebny oddzielny poziom składni (inaczej niż u Chomsky'ego).

Semantyka encyklopedyczna (1)

- Koncepcje znaczenia: słownikowa vs. encyklopedyczna.
- KAWALER - papież? mistrz Jedi? itp.
- BYK = [+bydlęcy] [+męski] [+dorosły]
- Na ile ta definicja pozwala zrozumieć następujące wyrażenia: *Widziałem byka*, *Mój dziadek ma dwie krowy i byka*, *Płachta na byka*, *Ty byku!*
- Czy da się oddzielić wiedzę językową (słownik) od pozajęzykowej (encyklopedia)?

Semantyka encyklopedyczna (2)

- „Znaczenie językowe jest wynikiem dostępu mentalnego do otwartego zbioru wiedzy, odnoszącej się do danego przedmiotu czy zjawiska” (Langacker).
- Elementy tego zbioru wiedzy to **domeny poznawcze** (względnie: ramy, skrypty, scenariusze, wyidealizowane modele poznawcze – ICMy, przestrzenie mentalne).
- Np. wyraz *niedziela* przywołuje m. in. domeny: cykl dobowy, dni tygodnia, rytm pracy, rekreacja, religia chrześcijańska, zwyczaje rodzinne, ruch ciał niebieskich, czas.

Semantyka encyklopedyczna (3)

- Zbiór domen poznawczych przywoływanych przez dane wyrażenie to **matryca**.
- Jest on uporządkowany hierarchicznie: niektóre domeny (centralne) są przywoływane wyraźniej niż inne (peryferyjne), nawet jeśli wyrazy stanowią synonimy, np. *ikra* – *kawior*, *koń* – *rumak*.
- Domeny centralne: *ikra* (biologia ryb), *kawior* (wykwintna kuchnia), *rumak* (baśnie i średniowieczne rycerstwo) *koń* (inne).
- Hierarchia domen w ramach matrycy stanowi część znaczenia słownikowego wyrazu.

Semantyka encyklopedyczna (4)

- Na hierarchię domen wpływa także kontekst językowy i sytuacyjny:
  1. *Jeszcze tylko piątek, sobota i niedziela, i znowu zobaczę tatę.*
  2. *Może w następną niedzielę pojedziemy do zoo?*
  3. *Żałuj, że nie było cię na kazaniu w tę niedzielę.*
  4. *„Ta ostatnia niedziela/dzisiaj się rozstaniemy/dzisiaj się rozejdziemy/po wieczny czas”*
- „Może się zdarzyć, że – ściśle rzecz biorąc – leksem nigdy nie zostanie użyty dwukrotnie dokładnie w tym samym znaczeniu” (Langacker).

Semantyka encyklopedyczna a prawo (1)

- Rola kontekstu w interpretacji prawa: popularna teza głosi, że znaczenie wyrażenia jest wzbogacane przez kontekst (wykładnia językowa → wykładnia systemowa).
- W semantyce encyklopedycznej jest dokładnie odwrotnie: „Znaczenie językowe jest wynikiem dostępu mentalnego do otwartego zbioru wiedzy”, a właśnie kontekst czyni pewne domeny wyrazistszymi od pozostałych.
- Uczymy się wyrażen języka zawsze w określonych kontekstach ich użycia, dopiero wtórnie zostają z nich wyodrębnione (tzw. dekontekstualizacja). W procesie tym gubi się mnóstwo subtelności znaczeniowych.
- Dlatego słownik to „zoo” czy „muzeum” słów.

Semantyka encyklopedyczna a prawo (2)

- Matryca domen wyrażenia *broń palna*: wojna, łowiectwo, sport, groźna przestępczość, kolekcjonerstwo, informacje historyczne, mechanizm działania, proces produkcyjny, używane w nim materiały i inne.
- Definicja legalna (art. 4 i 7 ustawy z dnia 21 maja 1999 roku o broni i amunicji).
- „Kto, biorąc udział w bójce lub pobiciu człowieka, używa broni palnej...” (art. 159 k.k., także art. 280 k.k.) – domena centralna: groźna przestępczość.
- „Kto bez wymaganego zezwolenia wyrabia broń palną albo amunicję lub nią handluje...” (art. 263 k.k.) – domeny centralne: proces produkcyjny, używane w nim materiały.

Semantyka encyklopedyczna a prawo (3)

Wyrok SA w Krakowie z dnia 5 grudnia 2001 r., II AKa 269/01, KZS 2002/1/17: „Sąd Apelacyjny nie uznaje za broń palną, znamioną dla zastrzonej kwalifikacji prawnej niektórych (art. 159 i 280 § 2 k.k.) jednostek broni gazowej, sygnałowej, startowej, hukowej, rozmaitych straszaków, korkowców i innych zabawek. Nie są one bowiem niebezpieczne dla życia lub zdrowia (...). W sprawach o te przestępstwa nie powinno się bezkrytycznie przejmować regulacji art. 4 ust. 1 cyt. ustawy (o broni i amunicji). O ile bowiem są one znamienne dla wyrobienia bądź obracania bronią, gwarantowanego blankietowymi normami art. 263 § 1-4 k.k., nie powinny być przenoszone na te przestępstwa, w których wina sprawcy nie zależy od regulacji prawa administracyjnego, jak cyt. ustawa.”

Obrazowanie mentalne (1)

- Znaczenie wyrażenia językowego = treść pojęciowa + **obrazowanie mentalne treści**.
- *Goście czekali za drzwiami.*
- *Goście czekali przed drzwiami.*
- „Obrazowanie odnosi się do naszej oczywistej zdolności postrzegania i portretowania tej samej treści na różne sposoby”.
- Metafora percepcji wzrokowej: z jakiej odległości obserwujemy scenę (**uszczegółowienie**), na co kierujemy wzrok (**ogniskowanie**), na które obiekty zwracamy uwagę (**wyróżnienie**), z którego miejsca obserwujemy scenę (**perspektywa**)

● ● ● | Obrazowanie mentalne (2)

- **Uszczegółowienie** – poziom precyzji, z jakim opisujemy daną sytuację.
- Termin wykładu: *listopad* → *koniec listopada* → 27 *listopada* → 27 *listopada w godz. 10:45-14:45*.
- Taksonomie: zwierzę → kręgowiec → ssak → psowaty → pies → golden retriever → *Asta*.

Obrazowanie mentalne (3)

- **Ogniskowanie** – skupianie uwagi na pewnym obszarze przywoływanej treści pojęciowej (baza wyrażenia).
- *Kuzyn* przywołuje domenę pokrewieństwa rodzinnego, ale dla jego zrozumienia niezbędne mentalne „prześledzenie” tylko wycinka sieci pokrewieństwa: rodzice → rodzeństwo rodziców → dzieci rodzeństwa rodziców.
- *Żrenica* przywołuje domenę ludzkiego ciała, ale bezpośrednio istotne jest pojęcie oka, dlatego mówimy: *żrenica oka*, a nie: *żrenica ciała* czy *żrenica głowy*.
- Aspekt czasowników: dokonany i niedokonany.

Obrazowanie mentalne (4)

- **Wyróżnienie** – skrajny przypadek ogniskowania uwagi (m. in. profilowanie).
- **Profil wyrażenia** to jego desygnat – obiekt (mentalny), na którym skupia się uwaga mówiącego.
- *Kuzyn* profiluje nie więź pokrewieństwa, ale osobę płci męskiej, która jest przez tę więź charakteryzowana.
- Żrenica i tęczówka mają jednakową bazę (ludzkie oko), ale profilują inne części ludzkiego oka.

Obrazowanie mentalne (5)

- Wyrażenia językowe profilują tylko dwa rodzaje zjawisk: rzeczy i relacje (temporalne i atemporalne).
- **Rzeczy** profilowane są przez rzeczowniki.
- **Relacje temporalne (procesy)** profilowane są przez czasowniki.
- **Relacje atemporalne** profilowane są przez przymiotniki, przysłówki, przyimki itd.
- Nie chodzi o obiektywne cechy opisywanej treści, lecz o sposób mentalnego obrazowania. Rzeczowniki są rezultatem postrzegania holistycznego: grupowania i reifikacji. Czasowniki są rezultatem postrzegania sekwencyjnego, rozciągniętego w czasie: „klatka po klatce”.

Obrazowanie mentalne (6)

- **Perspektywa** – mentalny punkt widzenia:
  - 1) *Goście czekali za drzwiami* (punkt odniesienia w przestrzeni).
  - 2) *Goście czekali przed drzwiami* (j.w.).
  - 3) *Las coraz bardziej gęstnieje* (wirtualny ruch).
  - 4) *Nie mogę się doczekać kolejnego weekendu* (punkt odniesienia w czasie).
  - 5) *Byłeś pierwszym, który tutaj dotarł* (punkt odniesienia w czasie i przestrzeni).
- Perspektywa może mieć charakter eksplicytny (obrazowanie obiektywne, np. zaimki, czasy, rodzajniki określone) albo implicytny (obrazowanie subiektywne).

Obrazowanie mentalne a prawo (1)

- **Nominalizacja** – zastępowanie konstrukcji werbalnych (czasownikowych) konstrukcjami nominalnymi (rzeczownikowymi).
- *Sąd postanowił uwzględnić wniosek obrońcy → postanowienie sądu uwzględniające wniosek obrońcy → postanowieniu uwzględniającym wniosek obrońcy → postanowieniu sądu → postanowienie.*
- *wspólność majątkowa, nieważność, karalność, zdolność prawna, zdolność do czynności prawnych, posiedzenie, orzeczenie, postępowanie, rozstrzygnięcie, przedawnienie, uprawomocnienie (się).*

Obrazowanie mentalne a prawo (2)

- Większa elastyczność składniowa: *Postanowienie o..., wydać postanowienie..., itd.*
- Koncentracja uwagi na samym zdarzeniu, możliwość pominięcia uczestników zdarzenia: *(kto?) postanowił (o czym?) → postanowienie.*
- Mentalna reifikacja czynności i zdarzeń: „Kiedy potrafimy zidentyfikować nasze doświadczenia jako rzeczy lub substancje, wówczas potrafimy o nich mówić, kategoryzować je, a także grupować i kwantyfikować. Dzięki temu możemy dokonywać na nich operacji rozumowych” (Lakoff, Johnson 1980).